

Vit hava gjørt Sernámi greitt, at tað er neyðugt, at tey broyta teirra mannagongdir, so at tey kanna fyri tað kognitiva beinavegin. Tað er neyðugt, tí í dag eru tað foreldrini, sum í flestu førum eiga bóltin og skulu føra hann í mál

ADHD felagið:

Hvør eigur uppgávuna?

Hví hevur eingin uppgávuna at kanna tað neurologiska og kognitiva hjá børnum. Tá eingin hevur hesa uppgávuna, hvussu kunnu børnini so fáa hjápina teimum tørvar tíðliga, spyr ADHD felagið, sum finst at Sernámi fyri ikki at átaka sær hesa uppgávuna

ANNIKA KUNOY IM

ADHD felagið saknar eina skipan, sum loftar børnunum tíðliga. Bæði serlæknar og kanningar visa á, at jú fyrr børnini fáa viðgerð og røttu hjálpina, tess betri fortreytir fáa tey fyri at mennast og læra, skrivur felagið.

– Børn ganga til regluligar kanningar hjá kommunulækna. Gigni er um pinkubørnini og aftur árliga, tá tey fara í skúla. Námsfrøðingar eru um børnini undir skúlaaldur og lærarar í skúlaaldri. Í summum kommunum er tað Barna og Ungdómsdeildir, ið fyrst verður boðsendar, tá á stendur, men annars er tað Sernám, ið fær bóltin, tá náms-

frøðingar og lærarar gerast varug við eitthvørt. Men Sernám sigur, at tað er ikki teirra uppgáva at ávísar út á psykiatriina, sigur ADHD felagið.

– Vit spyrja, hvør hevur so høvuðsábyrgina, tí onkur av omanfyrirstandandi instansunum má verða tann, ið kannar børnini frá eygna-brýnnum og upp, tí allir hava fasta uppgávu at kanna eygu, oyru, motirikk, blóðtrýst, hædd, vekt og alt hitt, skrivur ADHD felagið.

– Men hví hevur eingin uppgávuna at kanna tað neurologiska og kognitiva. Tá eingin hevur hesa uppgávuna, hvussu kunnu børnini so fáa hjápina teimum tørvar tíðliga, spyr felagið framhaldandi.

ANNIKA@SOSIALURIN.FO

Tey royndu síðani nøkur sløg av heilivági, til tey til endans funnu eitt, sum nú sær út til at rigga.

Tá sonur Karolinu Láberg fekk staðfest ADHD, avgjórdu tey at boða skúla, næmingum og foreldrum frá. Karolina skrivaði til foreldrini á felagsbólki og greiddi frá, hvørjar avbjóðingar tey høvdu, og hvat tey eventuel kundu gera, um okkurt skuldi verið. Sonurin vildi sjálvur greiða flokkinum frá diagnosuni við stuðli frá læraranum, og tað gjørdi hann.

– Øll hava havt forstálsis fyri stóðuni, og børnini kenna hann og tað, sum hann maktar og hevur tørva á, sigur hon frá.

Søgan hjá Bjørg

Royndirnar hjá Bjørg Dam eru tó heldur øðrvísi.

– Soleiðis hevði eg eisini ynskt, at tað gekk hjá okkum, men hjá okkum var tað heilt øðrvísi. Vit høvdu bankað upp á nógvar hurðar frá tí at sonur okkara var gott trý ára gamal

og havt nógvar trupulleikar, áðrenn hann av tilvild fekk staðfest ADHD, tá hann var níggju ára gamal. Vit fylgja einari granskarverkætlan hjá Ulrike Steuerwald, og tí skuldi hann til eina kognitiva kanning hjá einum sálarfrøðingi. Eftir ein hálvan tíma segði sálarfrøðingurin, at vit áttu at fáa hann útgreinaðan fyri ADHD, tí hann sá greið tekin, sigur Bjørg Dam, sum seinni hevur hoyrt frá mammum, ið hava upplivað tað sama.

– Tað er tá, at eg verði so kedd og ill, tí vit høvdu striðst í so nógvar ár. Og tá tað einans tekur ein hálvan tíma hjá einum sálarfrøðingi at siggja, hvat tað er, sum feilar, hóast hann als einki kennir til hansara avbjóðingar og søgu, tá er okkurt spinnandi galið við skipanini. Vit høvdu tá verið í samband fyrst við Barna- og Ungdómsdeildina hjá Tórshavnar kommunu og so við Sernám í fyra ella fimm ár, sigur Bjørg Dam.

– Vit hava gjørt Sernámi

greitt, at tað er neyðugt, at tey broyta teirra mannagongdir, so at tey kanna fyri tað kognitiva beinavegin. Tað er neyðugt, tí í dag eru tað foreldrini, sum í flestu førum eiga bóltin og skulu føra hann í mál. Tað kann ikki passa, sigur Bjørg Dam, sum eisini er forkvinna í ADHD felagnum.

Sakna standardisering

Hesum tekur Karolina Láberg undir við.

– Hví skal eitt og eitt foreldur sita og finna upp á tann djúpa tallerkin umaftur og umaftur, spyr hon.

– ADHD hevur verið í so nógvar ár, og tað er í nógvum skúlum. Eisini finnast fakfólk, og vitanin átti at verði deild, sigur hon og leggur síðani aftrat, at hon tó í teirra einstaka føri hevur kent, at skúlin hevur gjørt nóg fyri bæði tey sum foreldrar og son teirra.

– Vit hava verið heppin. Tey hava verið “on” nógvar meir, enn tey eiga at vera, og tey hava